

Cuprins

Abrevieri	7
Cuvânt introductiv	9
TITLUL I	
ASPECTE GENERALE	11
Capitolul 1. Definiția contractului de întreținere	11
Capitolul 2. Reglementarea contractului de întreținere	23
Capitolul 3. Informații statistice și elemente interdisciplinare	31
Capitolul 4. Caractere juridice	39
Capitolul 5. Delimitarea contractului de întreținere față de alte contracte speciale	73
TITLUL II	
CONDIȚII DE VALIDITATE SPECIFICE	92
Capitolul 1. Constituirea creanței de întreținere	92
Capitolul 2. Capacitatea de a contracta	114
Capitolul 3. Consimțământul părților	126
Capitolul 4. Obiectul contractului de întreținere	141
Capitolul 5. Cauza contractului de întreținere	148
Capitolul 6. Forma autentică	180
TITLUL III	
EFECTELE CONTRACTULUI DE ÎNTREȚINERE	189
Capitolul 1. Obligațiile debitorului întreținerii și garantarea obligației de întreținere	189
Capitolul 2. Drepturile și obligațiile creditorului întreținerii	257

TITLUL IV	
ÎNCETAREA CONTRACTULUI DE ÎNTREȚINERE	
ȘI EXECUTAREA SILITĂ A OBLIGAȚIEI DE	
ÎNTREȚINERE.....	280
Capitolul 1. Expirarea termenului sau decesul creditorului	
întreținerii.....	280
Capitolul 2. Rezoluțiunea contractului de întreținere.....	282
Capitolul 3. Cazul special de revocare	324
Capitolul 4. Înlocuirea întreținerii prin rentă	332
Capitolul 5. Alte cazuri de încetare a contractului de întreținere.....	358
Capitolul 6. Executarea silită a obligației de întreținere	
convențională	366
Concluzii	370
Bibliografie	390

TITLUL I

Aspecte generale

Capitolul 1

DEFINIȚIA CONTRACTULUI DE ÎNȚEȚINERE

De lege lata, definiția legală¹ a contractului de întreținere este prevăzută în art. 2254 NCC. În doctrină² s-a subliniat că, din punct de vedere formal, legiuitorul civil român a înțeles să definească acest contract prin prisma obligației debitorului întreținerii ca și conținut și durată, similar contractului de rentă viageră, urmând ca definirea completă să se realizeze prin raportare la modul de constituire, în acord cu prevederile art. 2256 alin. (1) coroborate cu art. 2243 NCC.

Contractul de întreținere s-a definit ca fiind acea convenție prin care debitorul se obligă să execute, în favoarea celeilalte părți sau a unui terț, prestațiile aferente întreținerii și îngrijirii pentru o anumită perioadă care, dacă nu este prevăzută în contract, se prezumă³ ca fiind viageră.

¹ În doctrină, se apreciază că acest contract a fost consacrat legal ca efect al frecvenței uzitări practice, prin prisma nevoilor societății; Florin Moțiu, *Contractele speciale. Curs universitar*, ed. a VI-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 329, nota 1 de subsol; în acest sens a se vedea *infra* cu privire la informațiile statistice, pp. 19 și următoarele.

² În acest sens, Victor Marcusohn, *Drept civil. Contracte speciale*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 365; Dana Gârbovan, *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență. Vol. III. Art. 1650-2664. Cartea a V-a. Despre obligații (titlurile IX-XI). Cartea a VI-a. Despre prescripția extinctivă, decădere și calculul termenelor. Cartea a VII-a. Dispoziții de drept internațional privat*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 640; autoarea subliniază, sub aspectul tehnicii legislative, distanțarea legiuitorului de definiția reținută în doctrină și jurisprudență, atât sub aspect formal cât și de substanță. Sub aspect formal, în sensul că s-a optat pentru definirea contractului de întreținere prin prisma obligațiilor debitorului, și sub aspectul substanței, în privința trimiterii pentru completarea definiției contractului de întreținere cu regulile aplicabile contractului de rentă viageră.

³ Menționăm că în doctrină se susține, *neargumentat*, că „trebuie să rezulte expres din voința părților caracterul viager”, în acest sens Lucia Uță, *Contracte speciale în Noul*

Părțile contractului de întreținere sunt, din punct de vedere legal, denumite generic debitorul obligației de întreținere și creditorul obligației de întreținere.

Precizăm că atunci când întreținerea este constituită prin mecanismul stipulației pentru altul, părțile vor fi *stipulantul* (*constitutorul* obligației de întreținere), *promitentul* (debitorul obligației de întreținere) și *terțul beneficiar* (creditorul obligației de întreținere).

În doctrină¹ se consideră că trebuie urmat *modelul general* (majoritar) astfel că ar trebui individualizați cocontractanții. Sub acest aspect, precizăm că Titlul IX – Diferite contracte speciale, al noului Cod civil, cuprinde un număr de 20 de contracte, *părțile fiind individualizate* în cazul primelor 17 contracte și având *denumiri generice* numai în cel al ultimelor 3 contracte. Astfel, cocontractanții *nu sunt individualizați* sub aspectul *denumirii* în cazul *contractului de întreținere*, la *contractul de joc și pariu*², respectiv la cel de *tranzacție*³.

Observăm că legiuitorul civil român *nu* a optat pentru a individualiza cocontractanții, optând în schimb pentru *denumiri generice*: „*creditorul întreținerii*”, „*debitorul întreținerii*”, respectiv „*un anumit terț*”.

Menționăm că *noțiunile* de „*creditor al întreținerii*”, respectiv „*un anumit terț*” apar în însăși primul articol dedicat reglementării (*noțiunii*)

Cod civil, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 292 și nota 1 de subsol; subliniem că potrivit prevederilor art. 2254 alin. (2) teza întâi coroborată cu teza finală NCC, dacă părțile *nu* au prevăzut durata contractului, se prezumă (absolut) că este datorată pentru toată durata vieții creditorului întreținerii

¹ În același sens, a se vedea și Liviu Stănculescu, *Curs de drept civil. Contracte. Teste grilă*, ed. a 2-a revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 445, nota 3 de subsol. Autorul subliniază că în literatura de specialitate din Franța (Alain Benabent, *Droit civil: Les contrats speciaux civils et commerciaux. 8 edition*, Montchretien, 2008, p. 655) *beneficiarul întreținerii* este denumit „*bailleur*”, care în traducere liberă înseamnă *locator*. Observăm că, deși cele două noțiuni *nu se confundă*, similitudini există, deoarece atât locatorul cât și beneficiarul întreținerii sunt îndrituiți în a primi *prestații succesive*.

² În baza art. 2264 (*lipsa dreptului la acțiune*) alin. (2) teza I NCC, *cel care pierde* (pierzătorul) nu poate să ceară restituirea plății făcute de bună voie.

³ Conform art. 2267 NCC, *tranzacția* este contractul prin care *părțile* previn sau sting un litigiu, inclusiv în faza executării silite, prin concesi sau renunțări reciproce la drepturi ori prin transferul unor drepturi de la una la cealaltă.

contractului de întreținere, art. 2254 NCC, în alineatul al doilea, respectiv în alineatul întâi. „*Debitorul întreținerii*” este menționat, ca atare, pentru prima oară în cuprinsul art. 2257 alin. (1) teza întâi NCC.

Declinarea propunerii (indirecte) avansate de doctrină, în sensul individualizării părților contractuale, ni se pare relativ bizară în condițiile în care nici cu privire la părțile obligației *legale* de întreținere *nu* se folosesc noțiunile de „*întreținut legal*”, respectiv „*întreținător legal*”. Ca atare ar fi fost exclus riscul creării unor confuzii. Subliniem că în doctrină¹ s-a avansat opinia că folosirea în cadrul *contractului de întreținere* a denumirii de „*credi-rentier*” pentru cel care transmite proprietatea unui bun (imobil), precum și a denumirii de „*debi-rentier*” pentru cel care se obligă să presteze întreținerea, este mai utilă pentru denumirea și identificarea părților contractante, neputându-se confunda cu părțile contractului de rentă viageră, deoarece în cazul acestui contract din urmă, obligația este divizibilă.

De lege ferenda propunem folosirea noțiunilor de „*întreținut convențional*”, „*întreținător convențional*”, respectiv „*terț beneficiar al întreținerii convenționale*”.

Cu privire la *definiția proiectată*, subliniem că în Proiectul Codului civil din 2004² legiuitorul optase pentru denumirea de „*contract de întreținere pe viață*”. În art. 1720 din actul normativ menționat, se regăsea *definiția proiectată*, prevăzându-se că o parte se obligă să transmită celeilalte *un bun* în schimbul obligației de întreținere și îngrijire *pentru tot timpul vieții sale*. Observăm că, spre deosebire de *definiția de lege lata*, în *definiția proiectată* se restrângea cercul libertății de voință, convenția fiind *de plano* cu titlu-oneros și viageră.

Este adevărat că *definiția proiectată* reproducea fidel definiția consacrată în doctrina și jurisprudența cristalizată până în acel moment, însă nu ținea seama de realitățile practice ale voinței părților. Ca atare exista riscul ca atunci când contractul se încheia cu titlu-gratuit și/sau pe

¹ Grigore Ionescu, *Observație* la sent. civ. a Trib. Caransebeș, no. c. 360/22-1923 din 2 Noembrie 1927, în P.R. 1928, Partea a III-a, Soluțiuni jurisprudențiale române și străine, p. 68.

² http://www.dsclcx.ro/coduri/pr_civil.htm.

o durată determinată să cadă sub sfera regulilor aplicabile *contractelor nenumite*.

În ceea ce privește *definiția contractului de întreținere* astfel cum se regăsea în cuprinsul *Codului civil român din 1940*, *a priori* menționăm că nevoia adoptării unui nou Cod civil s-a resimțit încă din perioada interbelică.

În acest sens, în anul 1939 a fost adoptat „Codul civil Carol al II-lea”, ulterior modificat și republicat în M. Of. nr. 206 din 6 septembrie 1940, urmând a intra în vigoare la data de 15 septembrie 1940. Climatul politic de la acea vreme a făcut ca intrarea în vigoare să fie amânată, eveniment care nu s-a mai produs niciodată. Deoarece în tot acest interval de timp au existat în paralel două coduri, Codul civil din 1864 în vigoare și Codul civil din 1940, a cărui intrare în vigoare nu s-a mai produs, prin art. 230 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a noului Cod civil, a fost necesară abrogarea ambelor coduri.

Trebuie precizat că printre sursele de documentare pentru elaborarea Noului Cod civil din 2011 au fost avute în vedere atât Codul civil român din 1930 („Codul civil Carol al II-lea”) cât și Proiectul Codului civil român din 1971.

Codul civil din 1940, definește contractul de întreținere *pe viață* în art. 1665, ca fiind contractul prin care o parte se obligă să transmită celeilalte un bun în schimbul obligației de întreținere și îngrijiri pe tot timpul vieții.

Cu referire la *definiția contractului de întreținere* conform *Proiectului din anul 1971 privind Codul civil*, menționăm că acest contract se găsea reglementat în cuprinsul art. 751-756. Contractul de rentă viageră era nereglementat, însă se prevedea că dispozițiile privind contractul de întreținere urmau să se aplice în mod corespunzător și în cazul în care dobânditorul bunului transmis datora în temeiul contractului o rentă viageră. De asemenea, se mai prevedea posibilitatea instanței de a transforma obligația de întreținere în obligația de plată a unei rente.

Sub aspectul *dreptului comparat*, cu privire inclusiv la codurile¹ avute în vedere pentru elaborarea Proiectului Noului Cod civil, precizăm

¹ A se vedea Expunerea de motive cu privire la Proiectul Noului Cod civil, publicată în <https://www.juridice.ro/wp-content/uploads/2011/05/Expunere-de-motive-proiect-LPA-C-PC.doc>.

că acest contract este *nereglementat* de Codul civil din provincia Quebec¹ (Canada), codurile civile polonez², bulgar³, grec⁴, ceh⁵, francez⁶, belgian⁷, italian⁸, spaniol⁹, german¹⁰, olandez¹¹, japonez¹², sau brazilian¹³, fiind însă reglementat de codurile civile elvețian¹⁴, croat¹⁵, maghiar¹⁶, moldovenesc¹⁷, lituanian¹⁸, ucrainean¹⁹, georgian²⁰, rus²¹ și bielorus²².

¹http://www2.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/dynamicSearch/telecharge.php?type=2&file=/CCQ_1991/CCQ1991.html.

² <https://supertrans2014.files.wordpress.com/2014/06/the-civil-code.pdf>.

³ <http://archive.bild.net/legislation/docs/4/civil9.html>. <http://id-lawoffice.com/services/transfer-of-the-ownership-right-over-a-property-in-exchange-for-maintenance-and-care/>.

⁴ <http://www.ministryofjustice.gr/site/kodikis>.

⁵ <http://www.czechlegislation.com/en/89-2012-sb>.

⁶ <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070721>.

⁷ Ioana Nicolae, *Contractul de întreținere*, Ed. Universității Transilvania din Brașov, 2007, p. 62.

⁸ http://www.jus.unitn.it/cardoza/obiter_dictum/home.html.

⁹ [http://www.elra.eu/wp-content/uploads/file/Spanish_Civil_Code_\(C%C3%B3digo_Civil\)%5B1%5D.pdf](http://www.elra.eu/wp-content/uploads/file/Spanish_Civil_Code_(C%C3%B3digo_Civil)%5B1%5D.pdf).

¹⁰ https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/englisch_bgb.html.
https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/index.html#gl_p3316.

¹¹ <http://www.dutchcivillaw.com/civilcodebook077.htm>.

¹² <http://www.moj.go.jp/content/000056024.pdf>.

¹³ http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=226199.

¹⁴ <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19110009/201507010000/220.pdf>.

¹⁵ <http://www.lexadin.nl/wlg/legis/nofr/eur/lxwecro.htm>.
http://www.vsrh.hr/CustomPages/Static/HRV/Files/Legislation__Civil-Obligations-Act.pdf.

¹⁶ https://tdziegler.files.wordpress.com/2014/06/civil_code.pdf.

¹⁷ <http://lex.justice.md/md/325085/>.

¹⁸ http://pravo.lv/likumi/05_4_gz.html.

¹⁹ http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=439788.

<http://www.ebrd.com/downloads/legal/core/ukraine.pdf>.

²⁰ <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ge/ge012en.pdf>.
<https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/90468/118660/F999089720/GEO90468%20Geo.pdf>.

²¹ <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ru/ru083en.pdf>.

²² <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/by/by020en.pdf>.

În ceea ce privește *definiția legală a contractului de întreținere* conform *Codului civil al Republicii Moldova din 2002*, menționăm că acest act normativ reglementează *contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață*, în cuprinsul art. 839 fiind prevăzut că acesta este acea convenție prin care o parte (*beneficiarul întreținerii*) se obligă să dea celeilalte părți (*dobânditor*) în proprietate un bun *imobil* sau *mobil*, iar dobânditorul se obligă să *asigure* beneficiarului *întreținere în natură* – locuință, hrană, îngrijire și ajutorul necesar pe timpul cât va trăi, precum și *înmormântare*.

Contractul de întreținere era, de asemenea, reglementat și sub egida *Codului civil al Republicii Moldova din 1964¹ (abrogat)*, în capitolul XXXVII, având denumirea de *contractul de înstrăinare a unei case de locuit cu condiția întreținerii pe viață*. Conform prevederilor art. 445, din actul normativ menționat, în baza contractului de înstrăinare a unei case de locuit cu condiția întreținerii pe viață, o persoană incapabilă de muncă din cauza vârstei sau în legătură cu starea sănătății (denumită *transmițător*) transmite în proprietate unei alte persoane (denumită *dobânditor*) o casă de locuit sau o porțiune din casă, în schimbul căreia dobânditorul se obligă să procure transmițătorului, până la moartea acestuia, asigurare materială în natură – locuință, hrană, îngrijire și ajutorul necesar.

Observăm că spre deosebire de noua reglementare, cea veche prevedea posibilitate încheierii contractului de întreținere numai dacă beneficiarul întreținerii transmitea dreptul de proprietate asupra unei case de locuit. Cu toate acestea, în literatura de specialitate² moldovenească se subliniază că această convenție era rar folosită în practică, deoarece foarte puține persoane dispuneau de o casă de locuit.

¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=286216>.

² Angela Tălămbuță, *Reglementările privind instituția înstrăinării bunurilor cu condiția întreținerii pe viață în legislația Republicii Moldova și a altor state*, în *Revista Legea și viața*, Decembrie, 2016, p. 27; Angela Tălămbuță, *Analiza problematicei privind instituția înstrăinării bunurilor cu condiția întreținerii pe viață prin prisma materialelor științifice publicate de autori autohtoni, precum și legislația în vigoare*. În *Materialele Simpozionului Științific Internațional „Agricultura modernă – realizări și perspective, cadastru și drept”*, consacrat aniversării a 80 de ani de la înființarea UASM. Vol. 33. Chișinău, 2013, p. 236.

<http://www.legesiviata.in.ua/archive/2016/12-1/4.pdf>.

Subliniem și prevederile *Codului civil al fostei Republici Sovietice Federativă Socialistă Rusă*¹ din 1964, care în art. 253² reglementau acest contract sub denumirea de „vânzare cu clauză de întreținere”.

Potrivit acestui text de lege, persoana care vinde o casă de locuit pentru a i se asigura întreținerea (locuință, hrană, îmbrăcăminte, îngrijiri medicale), trebuie să fie incapabilă de a munci datorită vârstei sau stării sănătății sale, definiția legală a acestui contract fiind identică cu cea din Codul civil al Republicii Moldova din 1964.

În ceea ce privește *definiția doctrinară a contractului de întreținere*, sub egida vechiului Cod civil, în literatura de specialitate³ se aprecia în mod constant că acesta este o *creație* a practicii judiciare și a doctrinei. Apreciem că această formulare era *inexactă*, întrucât *nu* ținea seama de *definiția actului juridic nenumit*⁴.

Într-adevăr, această convenție reprezenta rezultatul *principiului libertății de voință* a părților, iar *nu* al jurisprudenței și/sau al doctrinei,

¹ Ion Petcu, *Contractul de întreținere în proiectul codului civil*, în RRD, anul XXIX, nr. 6/1973, p. 15.

² „Article 253. Sale of a house on condition of lifetime support of the seller. By a contract for sale of a house on condition of lifetime support of a seller who is unable to work on account of age or condition of health, the seller transfers a house or part of a house to the ownership of the buyer, and the buyer undertakes in payment of the purchase price to provide the seller until the end of his life with material security in kind in the form of a place to live, food, care and necessary assistance”. <http://repository.law.umich.edu/books/3/>.

³ În acest sens a se vedea doctrina cvasiunanimă în această materie; cu titlu exemplificativ enumerăm: Florin Moțiu, *Contractele speciale. Curs universitar*, ed. a VI-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 329, nota 1; Mihaela-Gabriela Berindei, *Noul Cod civil. Studii și comentarii. Volumul III. Partea a II-a. Cartea a V-a (art. 1650-2499). Contracte speciale. Garanții*, Coordonator: Marilena Uliescu, Ed. Universul Juridic, București, 2015, Academia Română, Institutul de cercetări juridice, Departamentul de drept privat „Traian Ionașcu”, p. 761

⁴ În doctrină, Gabriel Boroi, Liviu Stănciulescu, *Instituții de drept civil în reglementarea noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, 2012, p. 88, *actele juridice nenumite*, cunoscute și sub denumirea de *atipice*, au fost *definite* ca fiind acelea care nu se bucură de o reglementare proprie, dând expresie *principiului libertății actelor juridice*.

întrucât pe de-o parte *rolul judecătorului*¹ nu este acela de a crea contracte, ci de a aplica legea pentru soluționarea litigiilor civile, iar pe de altă parte *literatura de specialitate juridică*² are *rolul*³, printre altele, de a contribui la realizarea unei comunicări mai eficiente a dreptului.

În literatura de specialitate⁴ *contractul de întreținere* a fost definit ca fiind convenția prin care *întreținutul* transmite unul sau mai multe bunuri determinate și/sau o sumă de bani *întreținătorului*, care se obligă să presteze întreținere celui dintâi sau unei terțe persoane – *beneficiar al întreținerii*, până la data decesului sau pe o durată de timp determinată, iar după moarte să o înmormânteze⁵.

În literatura de specialitate⁶ mai veche, *convențiile de întreținere* erau definite ca fiind contractele prin care o parte *înstrăinează* un fond în schimbul *sarcinei* dobânditorului de a întreține pe *vânzător*.

În doctrină⁷, sub egida vechiului Cod civil se aprecia ca fiind *criticabilă* denumirea folosită în practică, și uneori chiar și în literatura de specialitate⁸, de „*vânzare-cumpărare cu clauză de întreținere*”, deoarece

¹ Având în vedere prevederile art. 22 alin. (1), denumit marginal, *rolul judecătorului în aflarea adevărului*, din noul Cod de procedură civilă, judecătorul soluționează litigiul în baza regulilor de drept care îi sunt aplicabile.

² În acest sens, Claudiu Ramon Butculescu, *Rolul clarificator al doctrinei pentru comunicarea juridică*, publicată pe <http://www.nos.iem.ro/bitstream/handle/123456789/201/Claudiu%20Ramon.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

³ În doctrină, Codrin Macovei, *Contracte speciale*, Ed. Hamangiu, București, 2006, p. 307, se apreciază *rolul doctrinei* în materia *contractului de întreținere* ca fiind *esențial* prin prisma *facilitării* unei jurisprudențe variate și bogate.

⁴ În acest sens, Eugeniu Safta-Romano, *Contracte civile. Încheiere, executare, încetare*, ed. a III-a revăzută și adăugită, Ed. Polirom, Iași, 1999, p. 326.

⁵ Dumitru Macovei, Marius Sebastian Striblea, *Drept civil, Contracte, Succesiuni*, Ed. Junimea, Iași, 2002, p. 103.

⁶ N. Nichita, *notă* la sent. Judecătoriei Băilești, în PR, 1927, Partea a II-a, p. 269; observăm cum autorul în definirea *contractului de întreținere* folosește noțiunile de „*vânzător*” și „*sarcină*”, specifice *contractului de vânzare sau donației*.

⁷ În acest sens Francisc Deak, *Tratat de drept civil...*, p. 536; Eugeniu Safta-Romano, *op. cit.*, p. 329; Codrin Macovei, *op. cit.*, p. 310, nota 3 de subsol.

⁸ Raul Petrescu, *Principalele contracte de drept civil*, Ed. Oscar Print, București, 1997, p. 43.

setul de reguli aplicabil se stabilește în funcție de *calificarea naturii (juridice a) contractului*, care nu putea să fie dublă.

Pe de altă parte, din punct de vedere *terminologic*, mergându-se pe aceeași consecvență, s-ar fi putut uzita și noțiunea de „*întreținere cu clauză de vânzare*” pentru situația în care *prestația principală* ar fi fost *întreținerea*, însă o *natură mixtă* a obligațiilor din cuprinsul unei convenții nu poate schimba natura contractului și nici dicta denumirea acestuia.

În acest sens, s-a ilustrat, ca exemplu elocvent, faptul că înstrăinarea unui bun în schimbul rentei viagere și a unei sume de bani, *nu* poartă denumirea în practică sau doctrină de „*contract de vânzare-cumpărare cu clauză de rentă viageră*”. Având în vedere cele expuse anterior, nici noțiunea de „*rentă viageră cu clauză de vânzare*” *nu* a fost adoptată de doctrină sau de practică pentru aceleași considerente.

În *concluzie*, anterior adoptării noului Cod civil, *contractul de întreținere* se *năștea* din *voința părților*, instanțele urmând să aplice legea acolo unde existau disensiuni, având în vedere și soluțiile oferite în acest sens de literatura de specialitate prin cercetarea științifică derulată.

Sub aspectul *dreptului comparat*, cu privire la *definiția doctrinară a contractului de întreținere*, în literatura de specialitate *franceză*, această convenție este definită având denumirea de „*bail a nourriture*”, care literalmente se traduce¹ în limba română sub forma „*închirierea pentru hrană*”.

Uneori, referirile la contractul de întreținere sau clauza de întreținere se fac prin denumirea de „*alienation de fonds perdu*”², care presupune acele înstrăinări ce au ca preț un drept viager³ de regulă sume de bani.

Contractul de întreținere este definit în literatura de specialitate⁴ franceză ca fiind „convenția prin care un individ se angajează să dea

¹ Angela Tălămbuță, *Reglementările...*, p. 28.

² Pentru dezvoltări a se vedea *infra* cu privire la *aspectele de drept comparat privind prezumția legală de simulație în materia contractului de întreținere cu titlu oneros*, p. 120 și următoarele.

³ Marcel Planiol, Georges Ripert, *Traite pratique de droit francais*, tom V, Ed. Pichon et Durand-Auzias, Paris, 1932, p. 67.

⁴ Marcel Planiol, Georges Ripert, *Traite pratique de droit francais*, tom X.

locuință, să hrănească, să îmbrace, să încălzească, să spele, să îngrijească, să întrețină, fie sănătos, fie bolnav, un alt individ în schimbul abandonului consimțit de acesta al unui capital sau al unui bun determinat”.

Alteori, acest contract se mai regăsește, în practica judecătorească franceză, sub forma *donației cu sarcina întreținerii* sau sub forma *contractului de vânzare cu prețul convertit în obligația de întreținere*.

În doctrina *belgiană*¹ *contractul de întreținere* este definit sub denumirea de „*contract de închiriere cu hrană*” ca fiind convenția prin care o persoană înstrăinează un *capital*, în schimbul hranei, locuinței și întreținerii pe durata vieții sale și, doar uneori, și cu obligația de a fi înmormântat.

Similar sistemului de drept *rus* și *georgian*, *contractul de întreținere* este calificat în literatura de specialitate *belgiană* ca fiind o *specie* a *contractului de rentă viageră*, cu deosebirea că în primele două sisteme de drept menționate *contractul de întreținere* cunoaște o reglementare proprie.

În acest sens, se apreciază că, deși convenția de întreținere „împrumută” de la contractul de închiriere denumirea, pentru ideea de cazare remunerată, în realitate este vorba despre un contract de rentă constituit cu titlu oneros, cu deosebirea că arieratele sunt reprezentate de prestarea unor servicii, iar nu de sume de bani.

În literatura de specialitate românească², în raport de cele menționate anterior, s-a arătat că practicienii liber-profesioniști în drept, oricând au avut de-a face cu astfel de acte, le-au îmbrăcat în forma cea mai convenabilă pentru interesele clienților lor. Din acest considerent putem să subliniem încă odată caracterul salutar al reglementării contractului de întreținere în noul Cod civil român, pentru sistarea interpretării speculative a normelor juridice în funcție de unele interese particulare.

Urmând modelul din literatura³ de specialitate românească și formatul consacrat în jurisprudență, în doctrina moldovenească⁴ s-a optat,

¹ Rene Dekkers, *Precis de droit civil belge*, Tomul II, Titlul IX, Capitolul IV, Ed. Etablissement Emile Bruylant, Bruxelles, 1955, citat în Ioana Nicolae, *op. cit.*, p. 62.

² N. Nichita, *op. cit.*, p. 269.

³ Ioan Zinveliu, *Drept civil. Contracte civile*. Cluj, Deva, 2004, p. 140.

⁴ Angela Tălămbuță, *Reglementările...*, p. 28; Vera LUPAȘCO, *Note de curs. Drept civil. Partea specială*. Ciclul I, Chișinău, 2013, p. 13, format electronic, publicat pe site-ul

într-o opinie, pentru definirea contractului de întreținere ca fiind convenția prin care o parte înstrăinează un bun al său, în schimbul obligației de întreținere asumate de către dobânditor, care implică efectuarea de către acesta din urmă a unor prestații de asigurare a hranei, medicamentelor, asistenței medicale și a altor asemenea necesare traiului, inclusiv suportarea unor costuri legate de posibile intervenții medicale sau asigurarea unei persoane care să-l însoțească pe creditor temporar sau permanent.

Spre deosebire de sistemul de drept rus, georgian sau belgian și similar sistemului de drept român, contractul de întreținere este calificat în doctrina moldovenească¹ nu ca o specie a rentei viagere, ci ca fiind un contract independent.

În *practica judiciară română*, sub egida vechiului Cod civil, *definirea jurisprudențială a contractului de întreținere* se făcea prin *delimitarea* față de alte contracte și raportat la *determinarea obligației principale* a întreținătorului și a *conținutului* acesteia, având în vedere că majoritatea litigiilor aveau ca obiect rezoluțiunea contractului cerută de întreținut.

Importanța practică a definiției contractului de întreținere dată de *jurisprudență* se regăsea în calificarea corectă a acestei convenții, prin *setul de reguli* care urma să se aplice și *efectele specifice* generate de aplicarea unei anumite categorii de reguli.

În esență, s-a decis² că atunci când în schimbul bunului urma (numai) să se presteze întreținere, fără a se plăti o sumă de bani, convenția urma

http://www.usem.md/uploads//files/Note_de_curs_drept_ciclu_1/042_-_055_-_Drept_civil_Partea_speciala_I,_II.pdf.

¹ Angela Tălămbuță, *Reglementările...*, p. 30, precum și Oleg Chelaru, Iurie Mihalache, *Analiza juridică a contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață*, publicată în Revista Națională de Drept, 2007, nr. 5, p. 38; în sens contrar, Igor Trofimov, *Drept civil. Contractele civile*. Chișinău: Elena – V.I., 2004, p. 127.

² În acest sens T.S., s. civ., dec. nr. 1122 din 23 mai 1987, publicată în C.D. T.S. 1987, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p. 81, precum și în RRD nr. 3/1988, p. 60; C.S.J., s. civ., dec. nr. 12/1991, în Dreptul nr. 1/1992, p. 106, citată în Constantin Crișu, Nicorina Magraon Crișu, Ștefan Crișu, *Repertoriu de doctrină și jurisprudență română I*, 1989-1994, Ed. Argessis, 1995, p. 216.